

TRABZON İLİ SÜRMENE İLÇESİ ÇAMBURNU YÖRESİNDE ÇIKAN ORMAN YANGINI HAKKINDA RAPOR

1. Giriş

Türkiye Ormancılar Derneği genel merkezinin talebi ve görevlendirmesi üzerine TOD KTÜ Orman Fakültesi temsilcisi Prof.Dr.Cantürk GÜMÜŞ, TOD Giresun-Ordu Temsilcisi Orman Yüksek Mühendisi Vural AKTAŞ ve Dernek üyesi Orman Yüksek Mühendisi Ali Kemal GÜNAYDIN'dan oluşan heyetimiz tarafından 9.1.2017 tarihinde yangın mahallinde yapılan gözlem, görüşme ve incelemeler sonucunda aşağıdaki rapor hazırlanmıştır.

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ

THE FORESTERS' ASSOCIATION OF TURKEY

Yeşili görmeyen gözler, renk zevkinden mahrumdur.

2. İncelemeler

2.1. Yangın Yerinin Tanıtımı ve Önemi

Yangın Sürmene Orman İşletme Müdürlüğü Sürmene Orman İşletme Şefliğinin Sürmene Serisi 37, 38 ve 39. nolu bölmelerinde, yaklaşık 25 hektar alanda etkili olmuştur. Yangın alanının kuzeyi Çamburnu tabiat parkı statüsündedir. Yangın bu alanda etkili olmamıştır.

Harita 1: Yangının Etkili Olduğu Alan

Yangının çıktığı Sürmene – Çamburnu yöresi, sahip olduğu özel iklim koşullarının da bir sonucu olarak zengin bir floristik yapıya sahiptir.

Ladin (*Picea orientalis*(L.) Link.) ve Sarıçam (*Pinus silvestris* L.) türlerinin denizden itibaren 400 m yükseltiye kadar doğal olarak yetişmiş olması, alana ayrı bir özellik katmaktadır. Özellikle Sarıçam (*Pinus silvestris* L.)'ın deniz kıyısına kadar inen bu yayılış özelliği açısından da birçok yerli ve yabancı bilim adamının ilgisini çekmektedir. Bu ormanlık yapı bölgede yaklaşık 400 hektarlık alanda yer yer çayırılık ve tarım alanlarıyla iç içe bir özellik göstermektedir (Özkan, 1985).

Çamburnu yöresinde bu ağaç türleriyle birlikte 0-50 m. yükselti kuşağında pseudomaki elemanları da karışmış bulunmaktadır (Anşin, 1983).

Yapılan bir araştırmaya göre (Özkan, 1985) bu alanda 62 ayrı familya ve 123 cinse ilişkin 153 bitki taksonu saptanmış bulunmaktadır.

2.2. Yangın Hakkında Değerlendirmeler

Yangının çıkış nedeni henüz saptanamamıştır. Alanda yoğun olarak piknik yapıldığı ve piknik yapan insanların bıraktığı içecek şişeleri gözlenmektedir. Yangının piknikçilerin yakmış olduğu ateşten ya da sigara izmaritinden kaynaklanmış olabileceği değerlendirilmektedir. Bu konudaki soruşturma halen devam etmektedir.

Yangının meydana geldiği 7-8 Ocak 2017 gecesi meteorolojik verileri değerlendirildiğinde;

Yangın öncesinde (7.1.2017 tarihlerinde) Trabzon ilinde hava sıcaklığı mevsim normallerinin (7.5 °C) üzerinde gerçekleşmiştir. Sürmene ilçesinde 21.7 °C sıcaklık tespit edilmiştir. Aynı gün saat 24 itibarıyla Trabzon ilinde 17 °C sıcaklık ölçülmüştür. Bu gece sıcaklığı normal olmadığı gibi aynı gün nispi nem oranı da yüzde 40'ların altında cereyan etmiştir.

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ

THE FORESTERS' ASSOCIATION OF TURKEY

Yeşili görmeyen gözler, renk zevkinden mahrumdur.

TRABZON	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Uzun Yıllar İçinde Gerçekleşen Ortalama Değerler (1950 - 2015)												
Ortalama Sıcaklık (°C)	.5	.4	.5	1.9	6.0	0.4	3.2	3.5	0.4	6.5	2.7	.6
Ortalama En Yüksek Sıcaklık (°C)	0.9	1.0	2.2	5.6	9.2	3.5	6.2	6.8	4.0	0.1	6.5	3.1
Ortalama En Düşük Sıcaklık (°C)	.7	.4	.6	.8	3.0	7.2	0.1	0.6	7.5	3.6	.8	.7
Ortalama Güneşlenme Süresi (saat)	.8	.3	.5	.3	.7	.1	.1	.7	.0	.6	.7	.8
Ortalama Yağışlı Gün Sayısı	3.2	2.5	4.0	4.4	3.6	1.4	.2	.3	1.7	3.4	2.6	2.8
Aylık Toplam Yağış Miktarı Ortalaması (kg/m ²)	9.0	1.0	8.5	7.2	2.7	0.7	4.4	5.5	8.1	16.4	6.1	0.6
Uzun Yıllar İçinde Gerçekleşen En Yüksek ve En Düşük Değerler (1950 - 2015)*												
En Yüksek Sıcaklık (°C)	5.9	8.2	5.2	7.6	7.8	5.9	7.0	4.8	3.2	3.8	0.3	6.4
En Düşük Sıcaklık (°C)	7.0	6.1	5.0	2.0	.2	.2	3.5	3.8	.5	.4	1.6	3.1

Diğer yandan aynı gün (7.1.2017) yörede saat 22.50-23.50 arasında değişik yönlerden olmak üzere 14.8 km/s, 23.50 itibariyle Güney-Batıdan 18.5 km/s hızla esmekte olan bir yüksek rüzgar söz konusudur. Gece yarısından itibaren ise Güney-Güney batıdan olmak üzere rüzgarın hızı 44.4 km/s olarak ölçülmüştür. Aynı gece nem oranı da çok düşüktür. Böylece rüzgar yüksek gerilim hattını etkileyebilecek bir hıza ulaşmıştır.

2.3. Yangın Alanındaki Gözlemler

Heyetimizce yerel orman idaresi yetkilileriyle birlikte yangın alanına gidilmiştir. Alanda yapılan gözlemler şöyledir:

- Yangın tipik bir örtü yangınıdır. Alan içerisinde alt tabakada yoğun diri örtü vardır. Bu diri örtünün bir kısmı sarılıcı bitkilerden oluşmaktadır. Bunlar ağaç gövdelerine de sarılmış durumdadır. Yangın öncelikle kolay tutuşan bu ince materyal üzerinde etkili olmuştur.

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ

THE FORESTERS' ASSOCIATION OF TURKEY

Yeşili görmeyen gözler, renk zevkinden mahrumdur.

- Alanda ana meşçeredeki ağaç türü Sarıçamdır. Yangın ağaç gövdelerinin zeminden ortalama olarak 2-4 m yukarısına kadar ağaç kabuğunun içine işlemeden çıkan is ile kararmasına neden olmuştur. Kabuk tabakasının kazılması sonucu ağaçların tamamına yakınının kambiyum tabakalarının zarar görmediği, hatta kabuğun 2 mm'den fazla derine etki etmediği görülmüştür.

Ağaç köklerinde yapılan incelemelerde de köklerin aynı şekilde etkilendiği anlaşılmıştır. Böylece ağaçların canlılığını kaybetmediği kanaati oluşmuştur.

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ

THE FORESTERS' ASSOCIATION OF TURKEY

Yeşili görmeyen gözler, renk zevkinden mahrumdur.

- Yukarıda yer verilen rüzgar yönü ve şiddeti dikkate alındığında yangının Güneyden Kuzeye doğru (Yukarıdan aşağıya, denize doğru) seyrettiği ve zaman zaman yön değiştirdiği değerlendirilmektedir. Şiddetli rüzgar nedeniyle de yangının kısa sürede yayıldığı anlaşılmaktadır. Arazinin kırıklı ve yüksek eğimli olması da yangının yayılması üzerinde etkili olmuş ve söndürme çalışmaları üzerinde olumsuz etki yaptığı anlaşılmıştır.

- Yangın, sabah saatlerinde 7.4 km/s hızına düşen rüzgar ile yavaşlamış ve kontrol altına alınmıştır.

- Yangın ihbarı Sürmene Orman İşletmesine saat 23.15'te yapılmıştır. Saat 23.35'te işletme müdürlüğü elindeki olanaklarla yangın alanına gelerek yangına ilk müdahaleyi başlattığı öğrenilmiştir. Yangın yerinin yöre ve ülkemizde önemli bir yeri olması nedeniyle yakın belediyeler ve Amasya ve Giresun Orman Bölge müdürlüklerinden yardım istenmiştir. Yangına 13 arazöz, 9 itfaiye, 6 su tutar, 1 ekskavator, 1 kepçe, 1 grayder, 8 pikap ve 120 personel ile müdahale edilmiştir.

3. Sonuç

Sosyal medyada yangının çıkış nedenleri hakkında ortaya atılan iddiaları kanıtlayacak bir bulguya rastlanmamıştır. Kanaatimizce yangının hava koşullarının da etkisiyle alan içerisinde piknik yapan vatandaşların yaktığı ateş veya attığı sigara izmaritinden çıkmış olabileceği ağırlıklı bir kanaat olmuştur.

Yangın tipik bir örtü yangını şeklinde gelişmiş, alandaki meşçere hayatiyetini kaybetmediği için ağaçların kesilip çıkarılmasına gerek görülmemektedir. Alt tabakada yer alan diri örtünün (ölü örtüye dönüşmüştür) çıkarılmasının ve alanın bir rehabilitasyon projesi çerçevesinde ele alınmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Yangınla mücadele konusunda mahalli orman idaresinin gerekli önlemleri aldığı anlaşılmıştır.

Kaynaklar

Anşin, R., 1983: Türkiye'nin Flora Bölgeleri ve Bu Bölgelere Yayılan Asal Vegetasyon Tipleri, K.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Cilt 6, Sayı 2, Sayfa 318-339, Trabzon.

Özkan, Z.C., 1985: Sürmene çamburnu Yöresinde Doğal Olarak Buluna Sarıçam(Pinus silvestris L.) Ormanlarının Floristik Yapısı, KÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Y.Lisans Bitirme Tezi, 67 s., Trabzon.

Prof.Dr.Cantürk GÜMÜŞ

Orman Yük. Müh. Vural AKTAŞ

Orman Yük. Müh. Ali Kemal GÜNAYDIN